

Тема. Створення морського краєвиду. Творчість Івана Костянтиновича Айвазовського.

Мета. Навчати створювати малюнок на задану тему (морський краєвид) за законами лінійної та повітряної перспективи, сприймати та бачити твори світового мистецтва на прикладі робіт І.К. Айвазовського; закріплювати та розвивати уміння та навички малювання морських пейзажів (можливе копіювання картин І.К. Айвазовського); розвивати уяву, фантазію, образне мислення учнів; виховувати увагу, охайність та послідовність у роботі; художній смак, естетичне сприйняття дійсності.

Обладнання: портрет художника І.К. Айвазовського; демонстраційний матеріал з теми уроку; презентація художніх творів І.К. Айвазовського; репродукції картин художника-мариніста; виставка дитячих робіт з теми уроку, створених раніше.

Хід уроку

І. Організаційний етап уроку.

Готовність вчителя та учнів до уроку.

Організація робочих місць.

ІІ. Основна частина уроку.

1. Оголошення теми та мети уроку.
2. Актуалізація опорних знань.
3. Слово вчителя. Вчитель напам'ять читає вірш М.Ю. Лермонтова «Парус» і одночасно звертає увагу дітей на учнівські роботи з теми уроку.

*Белеет парус одинокий
В тумане моря голубом
Что ищет он в стране далёкой?
Что кинул он в краю родном?
Играют волны, ветер свищет
И мачта гнётся и скрипит.
Увы! Он счастья не ищет
И не от счастья бежит.
Под ним - струя светлей лазури,
Над ним — луч солнца золотой.
А он, мятежный, просит бури!
Как будто в бурях есть покой.*

4.Бесіда.

- Діти, що ви уявили, коли, я читала вірш?

Сьогодні ми ознайомимось з творчістю всесвітньо відомого мариніста - Івана Костянтиновича Айвазовського.

5.Розповідь вчителя про творчість І.К. Айвазовського з паралельним переглядом презентації художніх творів художника-мариніста.

Творчість І.К. Айвазовського (1817-1900)

Це був художник-романтик, який чужо відчував красу моря, умів передавати її в яскравих живописних образах.

Створені ним картини (а їх нараховується близько 6000) за глибиною змісту і емоційною насиченістю багато в чому співзвучні з видатними поетичними і музичними творами XIX ст.

Народився Іван Костянтинович Айвазовський у Криму, в м. Феодосії 17 липня 1817 року.

Петербурзьку Академію мистецтв він закінчив у 1837 році з золотою медаллю

першого ступеня, що давало йому право на безкоштовну шестирічну поїздку за кордон. Твори молодого мариніста на виставках у Римі, Парижі, Лондоні, Амстердамі були високо оцінені.

У них реалізм зображеного поєднував ся з захопленим милуванням прекрасного. У 1843 році Айвазовський був нагороджений золотою медаллю у Франції, а в Голландії він отримав звання академіка.

У 1844 році йому було присвоєно звання академіка Петербурзької Академії мистецтв. Тоді ж він був зарахований до Головного морського штабу зі званням живописця штабу.

В основі таланту Айвазовського — романтичне сприйняття світу. Він у своїх романтичних творах передає почуття «насолоти в бою», ідею неможливості щастя «без бурі та хвилювань».

У 1850 році мариністом була створена знаменита картина «Дев'ятий вал», яка вважається найромантичнішим його твором.

Опис картини «Дев'ятий вал»

Піднявся сильний, поривчастий вітер — і водночас все змінилося. Темні страшні хмари швидко закрили небо. Скрізь потемнішало. Блиснула осліплююча, яскрава блискавка і освітила киплячу безодню. Навколо цілі гребні коло воротів. Усе рухається: і бризки, і піна.

На потріпаних обломках судна рятується невеличка група людей, корабель яких зазнав катастрофи. Вони розмахують прапором в надії, що хтось-таки побачить їх і надасть допомогу. А хвилі ревуть, піняться, набігають одна на одну, піднімаються все вище та вище.

Мить — і над групою людей піднявся дев'ятий вал, самий грізний і самий страшний для рибальських човнів і для великих кораблів. Зараз він на них обірветься, поглине... Що чекає на них? Загибель, чи повз пронесеться грізний, могучий дев'ятий вал?

В яскравих живописних образах ху дожник зумів створити неповторний літопис

перемог російського військово-морського флоту.

«Каждая победа наших войск на суше или на море радует меня как русского в душе и даёт мысль как художнику изобразить её на полотне».

Бурі та потопуючі кораблі, боротьба і перемога людини над стихією — улюбле на тема його творчості, до якої він звертався впродовж всього свого життя.

Особливою майстерністю виділяються роботи останніх 20 років життя художника. Картини «Чорне море», «Хвиля», «Прибій біля кримських берегів», «Се ред хвиль», виконані імпровізаційним методом, — урочисто - величавий гімн природі, вічності її руху.

Опис картини «Чорне море»

Передній план картини заповнений хвилями, які від горизонту йдуть на нас, і їх пружне, ритмічне чергування надає композиції особливо величавий ритм.

Картина говорить нам про те, що художник умів бачити красу близької йому морської стихії не лише в ефектних її проявах, а і в її чіткому русі, прихованій, потенційній енергії та міці.

Узагальнений, одухотворений, прекрасний образ моря.

В історію російського і світового мистецтва І.К. Айвазовський увійшов як талановитий пейзажист, який виразив свою уяву про море як про вічну, прекрасну, вільну, нескорену живу стихію.

«В ней есть душа, в ней есть свобода, в ней есть любовь, в ней есть язык». І в цьому - цінність його безсмертних творінь.

Як художник працював над своїми картинами.

«Живописец только копирующий природу,- писал художник - становится её рабом, связанным по рукам и по ногам...»

Движения живых стихий' неуловимы для кисти: писать молнию, порыв ветра, всплеск волны - немыслимо с натуры.

Для этого художник и должен запомнить их и этими случайностями, равно как и эффектами света и теней, обставить свою картину... Сюжет картины складывается у меня в памяти, как сюжет стихотворения у поэта...»

Великий вплив на нього справило близьке спілкування з К.П. Брюловим та М.І. Глінкою.

Спілкування з В. Жуковським, І. Криловим, О. Дельвігом, зустріч з О.С. Пушкіним, зв'язок з колом кращих російських людей свого часу проявили ні з чим незрівняний вплив на життєву позицію художника, сформували його демократизм і беззупинну за все життя щирі благодійну діяльність на користь рідному місту.

6.Відповіді на запитання учнів та фізкультхвилинка.

III. Самостійна робота учнів.

Учні розбирають за своїм вибором репродукції картин художника та копіюють їх у довільній техніці.

Контроль, допомога та індивідуальний підхід до учнів зі сторони вчителя.

IV. Висновок з уроку.

1. **Аналіз цікавих учнівських робіт.**
2. **Можливе оцінювання завершених робіт.**
3. **Прибирання робочих місць.**